

De Nederlandse economen top-30

PROF. DR. J. J. VAN DUIJN*

Inleiding

Vorig jaar werd in *ESB* van 18 november 1981 een nieuwe Nederlandse economen top-30 gepresenteerd, welke gebaseerd was op de aantallen malen waarop Nederlandse economen in internationaal erkende tijdschriften werden geciteerd. Op deze top-30 zijn veel reacties binnengekomen — goedkeurende en afkeurende. In al het ontvangen commentaar heb ik geen aanleiding kunnen vinden om de gehanteerde methode te wijzigen. Wel bleek dat ik een aantal economen over het hoofd had gezien en ten onrechte niet in de lijsten van vorig jaar had opgenomen.

Verontschuldiging

Om tot de verschillende ranglijsten te komen worden de verrichtingen van ruim 100 Nederlandse, hier te lande werkende economen nagetrokken. Hierbij is niet uitgesloten dat er publicerende en geciteerd wordende economen zijn die aan de aandacht ontglippen. Vorig jaar was dit het geval met dr. G. K. Boon, die thans een eigen instituut in Noordwijk leidt, en drs. A. ten Kate van de EUR. Beiden zijn ontwikkelingseconoom — zij het dat dr. Boon veel meer is dan dat — en beiden hebben boeken en/of artikelen op hun naam staan, die vooral door buitenlandse collega's worden aangehaald. In de vijfjaars top-30 (over 1976–1980) zou dr. Boon zelfs op een elfde plaats hebben gestaan; drs. Ten Kate zou op de 28ste plaats zijn beland. In de top-30 van 1980 zou voor dr. Boon een gedeelde 18de plaats zijn weggelegd. Ik bied beiden mijn welgemeende excuses aan voor de ommissie.

De methode

Alvorens op de ontvangen reacties in te gaan, wordt hier in het kort nog eens weergegeven op welke wijze mijn top-30 tot stand komt:

1. de bron waaruit geput wordt is de *Social Sciences Citation Index* (SSCI), een index uitgegeven door het Amerikaanse Institute for Scientific Information. Van 1.500 tijdschriften worden alle in artikelen genoemde referenties genoteerd; van 2.500 andere gebeurt dat op selectieve basis. Onder de 1.500 bevinden zich 150 economietijdschriften;
2. publiceren is een noodzakelijke, maar geen voldoende voorwaarde om in mijn top-30 te komen. Het gaat er om door anderen geciteerd te worden. Verwijzingen van een auteur naar eigen werk tellen niet mee. Ook boekbesprekingen worden niet als citaat genoteerd;
3. de ranglijst wordt samengesteld uit in Nederland werkende Nederlandse economen. Naar elders verhuisde, doch in Nederland afgestudeerde economen doen niet mee;
4. de ranglijst betreft het vakgebied van de economie (economics¹⁾) met uitsluiting van de bedrijfseconomie („business

administration²⁾). Marketing en financiering worden dus buiten beschouwing gelaten, maar econometrie, wiskundige economie, ontwikkelingseconomie doen weer wel mee;

5. in het geval van artikelen die door meer dan één auteur zijn geschreven, vermeldt de SSCI alleen de eerste auteur. Dit leidt er toe dat volgende auteurs in de tellingen wegvalen. Omdat dit een twistpunt was wordt hieronder een rechtvaardiging van deze werkwijze gegeven.

Commentaar op de vorige lijst

De lijsten die vorig jaar in *ESB* werden gepubliceerd, zijn niet door iedereen in dank afgenomen. Economen zijn net zo ijdel als andere stervelingen en hebben, zo is mij gebleken, toch wel enige gevoeligheid voor hun al dan niet voorkomen op de lijst, c.q. voor hun preciese plaats in de rangschikking. Op voorhand zou ik echter nu al willen stellen deze top-30 zelf niet meer dan als een aardigheidje te zien (de publikatiedatum tussen Sint en Kerst wijst daar ook al op), slechts geboren uit nieuwsgierigheid naar de vraag hoe vaak Nederlandse economen in de internationale literatuur worden aangehaald. Het gaat er niet om om te bepalen wie nu onze „beste“ economen zijn (zoiets zou trouwens ook niet mogelijk zijn).

Nu het commentaar, dat gerubriceerd kan worden in een drietal punten.

a. *Er zijn vooraanstaande Nederlandse economen, die helemaal niet op de lijst voorkomen; deze wordt daarmee onrecht gedaan.* Om het op de top-30 ver te schoppen, is het noodzakelijk dat een auteur publiceert, en vooral dat hij/zij in het Engels publiceert. Dat is misschien vervelend, maar het is de enige manier om door buitenlandse confraters gelezen te worden. Het is bij voorbeeld doodzonde dat het werk van een econoom als Schouten geen wijdere bekendheid heeft gekregen. Zijn talent had een hoger rendement verdiend. De afwezigheid van Schouten, Lambers en andere vooraanstaande economen duidt uiteraard niet op een lage waardering van mijn kant (het omgekeerde is het geval), doch is het gevolg van de gekozen methode en van de onmogelijkheid, en ook wel onwenselijkheid, om via een reeks discutabele waarde-oordelen te gaan bepalen wie onze „beste“ economen zijn.

b. *Door citaten in plaats van publikaties als criterium te nemen worden oudere economen overgewaardeerd en jongere ondergewaardeerd.* Hier ben ik het volstrekt mee oneens. Een econoom die maar één goed artikel heeft gepubliceerd, waar dertig jaar later nog naar wordt gerefereerd, verdient nu een hogere plaats dan iemand die de laatste jaren wel tien artikelen heeft geschreven waar echter nog niemand wat mee

* Hoogleraar algemene economie aan de Interfaculteit Bedrijfskunde te Delft.

heeft gedaan. Blijken er onder die tien artikelen een of meer waardevolle te zijn, dan zal erkenning vroeg of laat wel volgen. Vandaar citaten en geen publikaties. Het is helemaal curieus om publikaties te gaan meten als aantallen bladzijden, omdat daarmee voorbijgegaan wordt aan zaken als het verschillende formaat van tijdschriften, de stijl van een auteur, de aard van het onderwerp en irrelevante aangelegenheden als figuren, data-appendices e.d. die het aantal bladzijden van een artikel in niet onaanzienlijke mate kunnen beïnvloeden.

c. *Het is onjuist om, in geval van gezamenlijke artikelen, alleen de eerste auteur op te nemen.* Dit is een serieus bezwaar. Er zijn onderzoekers, ook in ons land, die veel gezamenlijk werk doen en dat ook gezamenlijk publiceren. Er zou een systematische vertekening op kunnen treden wanneer alleen de eerste auteur wordt geteld. Bij enige reflectie blijkt echter dat verschillende gevallen van co-auteurschap kunnen bestaan:

1. vaste duo's of trio's, waarbij de namen steeds in dezelfde, vrijwel altijd alfabetische volgorde worden gepresenteerd. In dit geval is weglating van de andere auteur(s) een ernstige omissie. Immers, de auteurs doen alles samen, zijn gelijkwaardig, maar degenen die laag in het alfabet staan vallen steeds uit de boot. In de regionale economie heb je zo Moore en Rhodes, in de innovatieliteratuur Kamien en Schwartz, en Nelson en Winter. In Nederland ken ik echter niet zulke vaste tandems (althans geen internationaal publicerende tandems):

2. onderzoeksteams, waarbij de namenvolgorde van publikatie tot publikatie wisselt. Hier wordt wel gezamenlijk onderzoek gedaan, maar nu eens wordt deze, dan weer een ander auteur als eerste vermeld. Het opnemen van de eerste naam is dan al veel minder ernstig, want als het goed is zal voor de volgende auteur(s) compensatie optreden via andere publikaties 1):

3. eenmalige combinaties, waarbij de alfabetische volgorde wordt aangehouden. Hier is sprake van vertekening, wanneer alleen de eerste auteur wordt vermeld (Den Hartog-Tjan, Van Eijk-Sandee). In zo'n geval zou aan iedere auteur een half punt kunnen worden toegekend, met natuurlijk de kans dat de hele publikatie daarmee uit de top-30 verdwijnt, als de punten van één artikel of boek zouden komen;

4. eenmalige combinaties, waarbij de belangrijkste auteur als eerste wordt vermeld. Dit geval doet zich voor wanneer een artikel gedragen wordt door één (bekend) auteur, maar anderen meegewerkt hebben door het rekenwerk te doen, de data te verzamelen enz. Weglaten van de volgende namen zie ik dan als minder bezwaarlijk omdat het artikel onder de vlag van de eerste auteur wordt gepresenteerd.

De bovenstaande mogelijkheden overziend heb ik gemeend dat er voor Nederlandse publicisten geen ernstige verstoringen optreden bij het handhaven van de vorig jaar gevolgde methode. De berekeningen van dit jaar zijn dan ook op dezelfde wijze tot stand gekomen.

De resultaten

Gepubliceerd worden weer een vijftien top-30, nu over 1977 t/m 1981 (tabel 1), een top-30 over het afgelopen jaar (tabel 2), terwijl als nieuwigheid is toegevoegd een voorlopige top-10 voor 1982 (tabel 3), gebaseerd op referenties in de SSCI over de eerste acht maanden van 1982. Wie daarop staat kan alvast met een gerust hart aan de oliebollen beginnen.

Tabel 1. De Nederlandse economen top-30, 1977-1981

	Instelling	Totaal	Internationaal	Hoogste notering
1. (1) J. Tinbergen	EUR	514	472 (1)	1
2. (2) P. Nijkamp	VU	110	73 (2)	2
3. (3) J. Pen	Groningen	70	47 (5)	2
4. (6) P. Korteweg	Min.v.Fin.	69	41 (6)	3
5. (4) J. S. Cramer	UvA	67	59 (3)	2
6. (8) B. M. S. van Praag	Leiden	67	11 (19)	3
7. (5) L. H. Klaassen	EUR	64	49 (4)	3
8. (7) J. H. P. Paelinck	EUR	51	31 (10)	4
9. (10) T. Kloek	EUR	46	37 (8)	4
10. (9) H. Linnemann	VU	43	40 (7)	4
11. (20) J. J. van Duijn	Delft	40	29 (11/12)	4
12. (14) M. M. G. Fase	DNB	38	21 (15)	7
13. (19) A. Kapteyn	Tilburg	35	7 (21)	8
14. (17) H. Neudecker	UvA	34	33 (9)	10
15. (11) G. K. Boon	TSF	31	29 (11/12)	6
16. (15) J. Koerts	EUR	31	27 (13)	8
17. (22) C. P. A. Bartels	Buro Bartels	28	20 (15)	9
18. (18) W. Driehuis	UvA	26	6 (22/25)	3
19. (12) H. den Hartog	CPB	25	0 (-)	6
20. (21) A. van Delft	RPD	22	9 (20)	11
21. (23) A. Heertje	UvA	19	15 (16)	14
22. (25) J. van den Doel	UvA	18	4 (27/32)	13
23. (26) A. van der Zwan	EUR	17	0 (-)	14/15
24. (27) H. C. Bos	EUR	16	12 (18)	12/13
25. (28) A. ten Kate	EUR	15	13 (17)	11
26. (24) F. Muller	EUR	13	6 (22/25)	17
27. (-) A. B. T. M. v. Schaik	Tilburg	12	2 (-)	24/26
28. (-) S. K. Kuipers	Groningen	12	1 (-)	28
29. (-) L. Hordijk	VU	11	6 (22/25)	10
30. (-) W. J. Keller	CBS	10	4 (27/32)	22

1) Tot de Nederlandse onderzoekers die veel gezamenlijk hebben gepubliceerd, behoren Van Praag, Kapteyn, Van Herwaarden en Wansbeek. Worden zij nu benadeeld door mijn manier van tellen? Voor Van Herwaarden en Wansbeek zou dat kunnen gelden. Voor Van Praag en Kapteyn niet, want in de resultaten van het Leidse onderzoek wordt een van hun twee namen meestal als eerste genoemd. Om toch na te gaan wat het effect zou zijn van een zuivere telling heb ik de Leidse punten ook eens over de gezamenlijke auteurs verdeeld (1/2 bij twee auteurs, 1/3 bij drie enz.). Het resultaat was dat Van Praag en Kapteyn lager scoorden en de Leidse publikaties te zamen genomen minder punten opleverden. Wat is namelijk het geval? Door de Leidenaren wordt veel naar het gezamenlijk onderzoek verwezen. Als nu Van Praag naar een artikel van Kapteyn, Van Herwaarden en Van Praag verwijst levert dat in mijn methode één punt voor Kapteyn op. Zouden nu echter de co-auteurs worden meegenomen, dan levert deze verwijzing geen 1/3 punt, maar helemaal niets meer op, want dan moet ik concluderen dat Van Praag naar (o.a.) zich zelf verwijst en dat soort referenties wordt uitgesloten (regel 2). Van Praag en Kapteyn profiteren dus meer van de bestaande methode dan van een „eerlijke” puntenverdeling.

Tabel 2. De top-30 in 1981

	Instelling	Totaal	Internationaal
1. (1) J. Tinbergen	EUR	113	101
2. (2) P. Nijkamp	VU	38	26
3. (11) B. M. S. van Praag	Leiden	21	2
4. (16) J. J. van Duijn	Delft	19	17
5. (7) J. S. Cramer	UvA	16	15
6. (4) T. Kloek	EUR	15	13
7. (5) J. Pen	Groningen	15	9
8. (8) L. H. Klaassen	EUR	15	8
9. (6) P. Korteweg	Min.v. Fin.	15	7
10. (10) H. Neudecker	UvA	13	13
11. (27) C. P. A. Bartels	Buro Bartels	11	9
12. (22) A. Kapteyn	Tilburg	10	1
13. (20) M. M. G. Fase	DNB	9	5
14. (22) A. Heertje	UvA	7	7
(27) J. Koerts	EUR	7	7
16. (30) J. H. P. Paelinck	EUR	7	2
17. (-) H. C. Bos	EUR	5	2
18. (21) A. van Delft	RPD	5	2
19. (12) H. Linnemann	VU	4	4
20. (13) J. van den Doel	UvA	4	1
(-) J. M. M. Ritzen	Nijmegen	4	1
22. (-) F. G. van Herwaarden	Leiden	4	0
23. (-) B. Goudzwaard	VU	3	3
24. (-) L. B. M. Mennes	EUR	3	2
(-) P. Rietveld	VU	3	2
26. (-) A. ten Kate	EUR	3	1
(27) D. J. Wolfson	EUR	3	1
28. (14) H. den Hartog	CPB	3	0
(-) S. K. Kuipers	Groningen	3	0
(-) A. B. T. M. van Schaik	Tilburg	3	0
(14) A. van der Zwan	EUR	3	0

Tabel 3. De voorlopige top-10 in 1982

	Instelling	Totaal	Internationaal
1. J. Tinbergen	EUR	63	62
2. P. Nijkamp	VU	20	17
3. B. M. S. van Praag	Leiden	15	1
4. H. Linnemann	VU	9	9
5. J. Pen	Groningen	9	7
6. T. Kloek	EUR	7	7
7. J. J. van Duijn	Delft	7	6
8. A. Kapteyn	Tilburg	7	1
9. J. S. Cramer	UvA	6	6
10. H. Neudecker	UvA	5	5
11. J. H. P. Paelinck	EUR	5	5

In tabel 1 staat tussen haakjes vermeld de plaats op de ranglijst van vorig jaar (1976-1980); de kolom „internationaal” geeft aan het aantal verwijzingen door buitenlanders, terwijl „hoogste notering” aangeeft wat de hoogst bereikte plaats in een van de afzonderlijke jaren 1976 t/m 1981 is geweest. De stipnoteringen zijn weer bestemd voor de publicisten die zich in de jaren 1980 en 1981 (te zamen genomen) een hogere plaats verwierven dan in de vijfsjaarsperiode 1977-1981. Enkele opvallende uitkomsten:

- De top-10 is wel qua volgorde, maar niet qua samenstelling veranderd. Tinbergen torent nog steeds ver boven de anderen uit. Pen echer, die vorig jaar nog dicht bij Nijkamp stond, voelt nu de hete adem van een viertal achtervolgers in de nek.
- De tien koplopers hebben gezamenlijk nu meer citaten (1.101) dan vorig jaar over 1976-1980 (1.037). Dat is een

goed teken. Nijkamp, met 28 verwijzingen meer, droeg het meest aan die stijging bij.

- Er staan vier nieuwelingen in de top-30, die keurig op de 27ste t/m 30ste plaats zijn binnengekomen; zij nemen de plaatsen in van twee grote economen welke dit jaar zijn overleden (Sommermeijer en Verdoorn), en van Van Eijk en Lambooy, die de top-30 net niet meer haalden 2).
- De grootste sprong in de top-30 is voor ondergetekende. Dit verklaart natuurlijk de gretigheid waarmee ik dit soort lijsten opstel. Het zou voor sommige lezers ook een reden kunnen zijn om onmiddellijk te gaan controleren of al die tellingen nu wel kloppen.
- De Erasmus Universiteit Rotterdam domineert nog steeds de top-30, maar waar er vorig jaar 12 Rotterdammers op de lijst stonden zijn dat er nu nog maar 9. Een toenemend aantal hitparaders (7 tegen vorig jaar 3) heeft de hoofdtaak buiten de universiteit.
- Voor Kloek, Van Duijn, Neudecker, Bartels en Driehuis is er nu al twee jaar achtereen een stipnotering weggelegd. Een voetbaltrainer zou zeggen: „ga zo door, mannen!”.
- Tinbergen, Nijkamp en Pen staan voor de zesde achterenvolgende maal in de top-10 van het jaar (en daar zal nog wel een zevende jaar bijkomen, zie tabel 3). Klaassen en Cramer hebben vijf top-10-noteringen.
- Een vrij groot aantal economen bereikt de behaalde positie op basis van voornamelijk buitenlandse verwijzingen. Vooral Linnemann, Neudecker, Boon en Ten Kate springen er wat dat betreft uit. Ook Tinbergen lijkt, voor zover dat nog mogelijk is, steeds internationaler te worden.
- Driehuis, die in de top-30 van 1980 nog derde was, komt in de top-30 van 1981 geheel niet meer voor. Hieruit blijken twee dingen: a. „sic transit gloria” (dat kunnen ook andere hoogvliegers, inclusief ondergetekende, zich aantrekken); b. de vijfjaren top-30 van tabel 1 is een betere maatstaf omdat de toevalligheden van een enkel jaar daaruit zijn weggewerkt.

Tot slot

Men leze vooral niet meer in deze lijsten dan erin zit. Het zijn tellingen van citaten, en citaten geven aan hoeveel weerklank iemands werk op de internationale markt heeft gevonden. Meer niet.

Als ik, uit nieuwsgierigheid, een top-30 samenstel, heb ik echter wel de intentie het zo precies mogelijk te doen. Lezers die dan ook menen dat ik (weer) namen over het hoofd heb gezien, verzoek ik dan ook vriendelijk me dat te laten weten.

Jaap van Duijn

2) Verwijzingen naar vorig jaar zijn overigens verwijzingen naar een gecorrigeerde top-30, waarin alsnog de namen van Boon en Ten Kate zijn tussengevoegd. Dit maakt dat Van Schaik nu een nieuwkomer is. Op de gecorrigeerde lijst van vorig jaar stond Van Schaik op een 32ste plaats.